

Op Stapel 2017-12

16 oktober 2017

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitsel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Jan Brewee
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Begrotingsmaatregelen 2017 en 2018**
- **Waarborgregeling M-decreet**

Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018

BASISONDERWIJS

Werkingsbudget kleuteronderwijs

Vanaf het begrotingsjaar 2017 wordt het bedrag aan werkingsmiddelen dat de overheid ter beschikking stelt voor het kleuteronderwijs met 10 miljoen euro opgetrokken. Het extra-bedrag wordt verdeeld a rato van het aantal kleuters op de teldag in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs. Vanaf 2019 wordt het globale bedrag jaarlijks geïndexeerd en (beperkt) aangepast aan de mate waarin er verschuivingen optreden in het aantikken van de leerlingen op schoolkenmerken (artikels 81 en 85quater van het decreet basisonderwijs).

BASIS- en SECUNDAIR ONDERWIJS

Integratietoelage (GON)

Om de integratietoelagen voor 2016-17 (die worden uitbetaald in 2018) op peil te houden wordt 4.298.000 euro uit het globale werkingsbudget buitengewoon basisonderwijs gereserveerd en 1.444.000 euro uit het werkingsbudget buitengewoon secundair onderwijs (dat zijn de bedragen die globaal over Vlaanderen in 2017 werden uitgegeven voor de integratietoelagen GON). Het is die som die verdeeld wordt over de begeleidende scholen in verhouding tot het puntenaantal dat de door hen begeleide GON-leerlingen genereren over het totale puntengewicht van alle begeleide GON-leerlingen in het Vlaamse basisonderwijs, respectievelijk secundair onderwijs (teldatum: 1 oktober 2016).

VOLWASSENENONDERWIJS

In Op Stapel 2015-14 van 23 oktober 2015, Op Stapel 2016-13 van 24 oktober 2016 en Op Stapel 2017-05 van 2 mei 2017 gaven we toelichting bij de bijkomende middelen die, in het kader van de vluchtelingencrisis, in de begroting 2016 en 2017 werden ingeschreven om acute noden in de organisatie van het aanbod NT2 op te vangen.

Voor de centra voor volwassenenonderwijs ging het in 2017 om 73.900 aanvullende leraarsuren, 1.080,81 aanvullende punten en een bedrag van 666.550,71 euro aan werkingsmiddelen; voor de centra voor basiseducatie om 136,30 aanvullende vte, 2.247,19 aanvullende punten en een bedrag van 1.609.718 euro aan werkingsmiddelen.

Die middelen zijn ook in 2018 beschikbaar. De maatregel wordt dus met een jaar verlengd.

De middelen kunnen worden gebruikt voor bijkomende lesgevers NT2, bijkomend ondersteunend personeel en voor de werking van de centra, énkél in het kader van de organisatie van bijkomende opleidingen van de leergebieden alfabetisering Nederlands tweede taal en Nederlands tweede taal van de basiseducatie en de opleidingen van het studiegebied Nederlands tweede taal van het secundair volwassenenonderwijs die de verhoogde instroom van vluchtelingen in een inburgeringstraject met zich meebrengt.

De middelen worden verdeeld op basis van het aantal bijkomende unieke cursisten Nederlands tweede taal en alfabetisering Nederlands tweede taal in een inburgeringstraject.

De werkingsmiddelen zullen in schijven en in een vaste verhouding tot de aangewende leraarsuren, vte en punten aan de centra toegekend worden.

De betrekkingen die met de middelen worden ingericht, kunnen niet vacant worden verklaard, er kan niet in worden benoemd en er kan niet naar worden gemuteerd.

Ook leuk om te weten:

Tijdens de begrotingsopmaak besliste de Vlaamse Regering om het investeringsprogramma in schoolinfrastructuur via projectspecifieke DBFM-overeenkomsten te verruimen. Het beschikbare bedrag wordt opgetrokken tot 36,5 miljoen euro per jaar.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse gemeenschap** gaat akkoord met het voorontwerp.

Het is immers lang geleden dat er een programmadecreet voorligt zónder extra-besparingen in het Onderwijs. Al mag dat ook geen aanleiding geven tot misplaatste euforie: de opeenvolgende indexsprongen van de afgelopen jaren zijn uiteraard recurrente, bovendien cumulatieve, besparingen. De desindexeringen in 2018 en 2019 van de werkingsmiddelen in het secundair onderwijs (decreet van 23 december 2016 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017) worden vooralsnog ook niet teruggedraaid!

Voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen onderwijs

---

BASISONDERWIJS

Verlenging premie anderstalige kleuters

In 2015-16 en 2016-17 kregen scholen voor gewoon basisonderwijs extra financiële ondersteuning om het Nederlands bij kleuters te versterken (de middelen mogen enkel daarvoor worden gebruikt). De maatregel wordt verlengd voor het huidige schooljaar.

Concreet krijgt een school van het gewoon basisonderwijs een extra-werkingsbudget van 950 euro:

1) voor **elke anderstalige nieuwkomer** in de school op 27 oktober 2017

én daarenboven

2) voor **elke kleuter-met-thuistaal-niet-Nederlands** die de school op 27 oktober 2017 **méer** heeft dan op de teldag voor de berekening van het werkingsbudget voor het schooljaar 2017-18 (enkel als – en in de mate waarin – het aantal ervan hoger ligt dan het aantal onder 1)).

Een **anderstalige nieuwkomer** is een leerling die:

- op 31 december 2017 **jonger dan vijf** is

en bovendien op 27 oktober 2017 aan al de volgende voorwaarden voldoet:

- hij is een nieuwkomer (hij verblijft niet langer in België dan sinds 1 juli 2017);
- hij heeft niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal (een **kleuter-met-thuistaal-niet-Nederlands** is een kleuter die in zijn gezin een andere taal spreekt dan het Nederlands. Het gaat om de taal die de kleuter meestal spreekt met moeder, vader of broers en zussen: dat is niet het Nederlands als de kleuter binnen het gezin met niemand, of, in een gezin met drie gezinsleden (de leerling niet meegerekend; broers en zussen worden als één gezinslid beschouwd) met ten hoogste één gezinslid Nederlands spreekt);
- hij beheerst onvoldoende het Nederlands om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen;
- hij is maximaal negen maanden ingeschreven (de vakantiemaanden juli en augustus niet inbegrepen) in een school met het Nederlands als onderwijstaal.

SECUNDAIR ONDERWIJS

Extra werkingsmiddelen voor investering in didactische uitrustingsgoederen

Voor de opleidingen **STEM** en **Voeding** in het voltijds gewoon en het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm (OV) 3 en 4 worden voor het begrotingsjaar 2017 extra-werkingsmiddelen toegekend.

Het gaat om 72,24 euro voor elke regelmatige leerling die op 1 februari 2017 ingeschreven is in één van de volgende structuuronderdelen:

- alle structuuronderdelen in het voltijds gewoon secundair onderwijs en van OV 4 van het buitengewoon secundair in de studiegebieden: Auto, Bouw, Chemie, Grafische communicatie en media, Hout, Koeling en warmte, Land- en tuinbouw, Mechanica-elektriciteit, Textiel en Voeding;
- structuuronderdelen van OV 3 van het buitengewoon secundair onderwijs: Aluminium- en kunststofschrjwerker, Auto-hulpmechanici, Bakkersgast, Betonstaalvlechter, Groen- en tuinbeheer dual, Grootkeukenhulp, Grootkeukenmedewerker, Hoeklasser, Hulpkelner; Hulpwever, Interieurbouwer, Keukenhulp, Keukenmedewerker, Lasser monteerder, Lasser monteerder BMBE, Lasser monteerder MIG/MAG, Lasser monteerder TIG, Loodgieter, Machinaal houtbewerker, Metselaar, Meubelstoffeerder, Onderhoudsassistent, Plaatbewerker, Plaatslager, Puntlasser, Schilder-decorateur, Slagersgast, Stratenmaker, Tuinbouwarbeider, Vloerder-tegelzetter, Werfbediener ruwbouw, Werkplaatsschrjwerker en Zeefdrukker.

De middelen kunnen alleen worden ingezet voor de aankoop of de beveiliging van didactische uitrusting in de structuuronderdelen die die middelen hebben gegenereerd. Het moet gaan om noodzakelijke en duurzame uitrusting die direct gerelateerd is aan het leerplan of het opleidingsprofiel.

De school houdt de schriftelijke bewijsstukken van de aanwending van de middelen ter beschikking van de inspectie en de verificatie.

Duaal leren

Een aantal maatregelen bereidt de organieke uitrol op 1 september 2018 voor van dual learning.

Voor organieke duale trajecten die van start gaan op 1 september 2018, moeten de programmatieaanvragen worden ingediend uiterlijk op 28 februari 2018 (voor programmaties op 1 september 2019 is dat, zoals voor de andere programmaties in het secundair onderwijs, uiterlijk 30 november 2018). De Vlaamse regering beslist vóór 1 mei 2018.

Organieke duale trajecten worden als voltijds secundair onderwijs beschouwd, ook als ze door een centrum voor DBSO worden georganiseerd. In voorkomend geval zijn met betrekking tot de programmaties en de organisatie van structuuronderdelen niet de bepalingen van het decreet *Leren en Werken* van toepassing, maar die van de *Codex Secundair Onderwijs* en zijn uitvoeringsbesluiten.

Scholen en centra die zijn ingestapt in een dual traject in het kader van het project 'Schoolbank op de werkplek' en die dat traject ononderbroken blijven organiseren na het organiek worden ervan, hoeven geen programmatieaanvraag in te dienen. In voorkomend geval wordt tijdens het schooljaar 2018-19 het (dan organieke) tweede leerjaar van de derde graad georganiseerd op basis van het standaardtraject van het schooljaar 2017-18.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse gemeenschap** gaat niet akkoord met het voorontwerp.

De middelen voor technische uitrusting in studiegebieden STEM en Voeding (artikel 4) worden lineair toegekend per leerling die is ingeschreven in een van de betrokken structuuronderdelen. De overheid lijkt er aan voorbij te gaan dat de kosten voor uitrusting maar in beperkte mate afhangen van het aantal leerlingen. Ook een kleine school, of een structuuronderdeel met weinig leerlingen, moet voldoende worden uitgerust. Vaak gaat het om scholen die de vrije keuze garanderen. Een sokkelfinanciering per structuuronderdeel met daarbovenop een lineair bedrag per leerling is voor het GO! een noodzakelijke voorwaarde om gelijke onderwijskwaliteit te kunnen bieden, gegeven de grondwettelijke opdracht van het GO! om de vrije keuze te waarborgen.

Het GO! vraagt zich overigens af waarom gelijkaardige structuuronderdelen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs niet voor de extra-werkingsmiddelen in aanmerking komen.

Wat de bepalingen betreft ter voorbereiding van de organieke opstart van duale trajecten:

- het GO! zal ten volle zijn engagementen honoreren, maar blijft van mening dat met een meer doordachte uitrol, ná evaluatie van de proefprojecten, veel kunst- en vliegwerk overbodig was;
- het GO! gaat er van uit dat het voltijdse karakter van duale trajecten impliceert dat de bepalingen in de *Codex Secundair Onderwijs* die niet van toepassing zijn op het deeltijds beroepssecundair onderwijs (artikel 2 van de codex), wél van toepassing zijn op duale trajecten in de centra DBSO – met name de bepalingen over de levensbeschouwelijke vakken, waarvoor de overheid dan ook de omkadering beschikbaar moet stellen.

Ook dit nog:

BVR van 7 juli 2017 betreffende de waarborgregeling voor de werkingsmiddelen in het buitengewoon basisonderwijs voor het schooljaar 2015-2016 en 2016-2017 en in het buitengewoon secundair onderwijs voor het schooljaar 2016-2017

In vorige edities van Op Stapel (Op Stapel 2016-09 van 16 juni 2016, 2016-10 van 21 juni 2016 en 2016-12 van 7 juli 2016) hebt u toelichting gekregen bij de waarborgregeling uit het M-decreet (artikel 173ter decreet basisonderwijs en artikel 314/5 van de codex secundair onderwijs). Die moest, wat de omkadering betreft, de effecten opvangen van de daling van de leerlingenaantallen in het buitengewoon onderwijs door de uitrol van het M-decreet (decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften) en er voor zorgen dat de expertise van de boventallig geworden personeelsleden niet verloren gaat.

Het Vlaams parlement had ook een decreet¹ aangenomen om voor de schooljaren 2015-16 (basisonderwijs) en 2016-17 (basis- en secundair onderwijs) ook **de effecten op de werkingsmiddelen** ten opzichte van het referentiejaar 2014-15 te kunnen neutraliseren. De werkingsmiddelen gerelateerd aan de waarborg-omkadering in de ankerscholen zouden in het buitengewoon onderwijs blijven. De rest van het budget ging naar speciale onderwijsleermiddelen in het gewoon basis- en secundair onderwijs. De Vlaamse Regering kreeg de opdracht een procedure voor de verdeling uit te werken. Die moest minstens rekening houden met de volgende principes:

- de verschuiving van leerlingen van het buitengewoon naar het gewoon onderwijs (door terugkeer uit of verminderde instroom in het buitengewoon onderwijs), rekening houdende met de demografische evolutie (parameter voor de verdeling van de middelen tussen het gewoon en buitengewoon onderwijs);
- de relatieve aanwezigheid van leerlingen met een verslag (voor toegang tot het buitengewoon onderwijs) of een gemotiveerd verslag (voor toegang tot het geïntegreerd onderwijs) (parameter voor de verdeling van de middelen over de scholen voor gewoon onderwijs);
- de verschuivingen in de leerlingpopulaties tussen types en (in het secundair onderwijs) opleidingsvormen (parameter voor de herverdeling in het buitengewoon onderwijs);
- de (vastgestelde) noden aan speciale onderwijsleermiddelen in het gewoon onderwijs.

Het decreet was een parlementair initiatief. Er werd dus niet over onderhandeld.

---

¹ Decreet van 15 juli 2016 houdende de verschuiving en aanwending van werkingsmiddelen als gevolg van de toepassing van het decreet van 21 maart 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en houdende de verlenging van de aanwendingstermijn voor de extra werkingstoelage voor de stijging van het aantal anderstalige kleuters

Van de zomer pas heeft de Regering uitvoering gegeven aan het decreet:

Voor 2015-16 gaat het globaal om 342.000 euro aan werkingsmiddelen voor de scholen voor buitengewoon basisonderwijs – voor het GO!:

- MPI De Kaproenen Sint-Michiels: 9.988 euro;
- MPI Sterrebos Rumbeke: 11.955 euro;
- BSBO De Brug Erpe: 14.981 euro;
- MPI Kompas Sint-Niklaas: 14.981 euro;
- BSBO Lentekind Lennik: 16.949 euro;
- BSBO Woudlucht Heverlee: 14.981 euro;
- BSBO Groenlaar Reet: 19.143 euro;
- BSBO Wilgenduin Kalmthout: 16.949 euro;
- MPI De Mast Kasterlee: 15.587 euro;
- MPI De Dageraad Kortesseem: 11.955 euro.

Voor 2016-17 gaat het globaal om 630.000 euro aan werkingsmiddelen voor de scholen voor buitengewoon basisonderwijs – voor het GO!:

- MPI De Kaproenen Sint-Michiels: 11.874 euro;
- MPI Sterrebos Rumbeke: 26.447 euro;
- BSBO De Brug Erpe: 11.739 euro;
- MPI Kompas Sint-Niklaas: 8.366 euro;
- BSBO Lentekind Lennik: 27.458 euro;
- BSBO Woudlucht Heverlee: 13.358 euro;
- BSBO Groenlaar Reet: 18.080 euro;
- BSBO Wilgenduin Kalmthout: 15.990 euro;
- MPI De Mast Kasterlee: 22.870 euro;
- MPI De Dageraad Kortesseem: 16.867 euro;

en om 76.000 euro aan werkingsmiddelen voor de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs – voor het GO!:

- SBSO Baken Sint-Niklaas: 7.495 euro;
- SBSO De Mast Kasterlee: 9.120 euro;
- SBSO Sterrebos Rumbeke: 9.120 euro;
- BUSO De Vest Vilvoorde (school van OVSG, die in 2016-17 netoverschrijdend ook scholen van het GO! heeft bediend): 3.774 euro.

De overheid nam tegelijk ook het engagement:

“In het kader van de monitoring van de werking van de ondersteuningsnetwerken² zullen de dienstverplaatsingen geregistreerd worden alsook de omvang van de daarmee gepaard gaande verplaatsingskosten. Een eerste stand van zaken van deze monitoring zal in december 2017 worden voorgesteld op een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X – Onderwijs (Vlaamse Gemeenschap), het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten – afdeling 2 – onderafdeling “Vlaamse Gemeenschap” en het Overkoepelend onderhandelingscomité gesubsidieerd vrij onderwijs.”.

---

² Zie *Op Stapel 2017-08* van 30 mei 2017.